

Integraal Plan voor Veiligheid en Energie

Een uitdaging van formaat

ir. D.M. Butijn,
15 december 2009

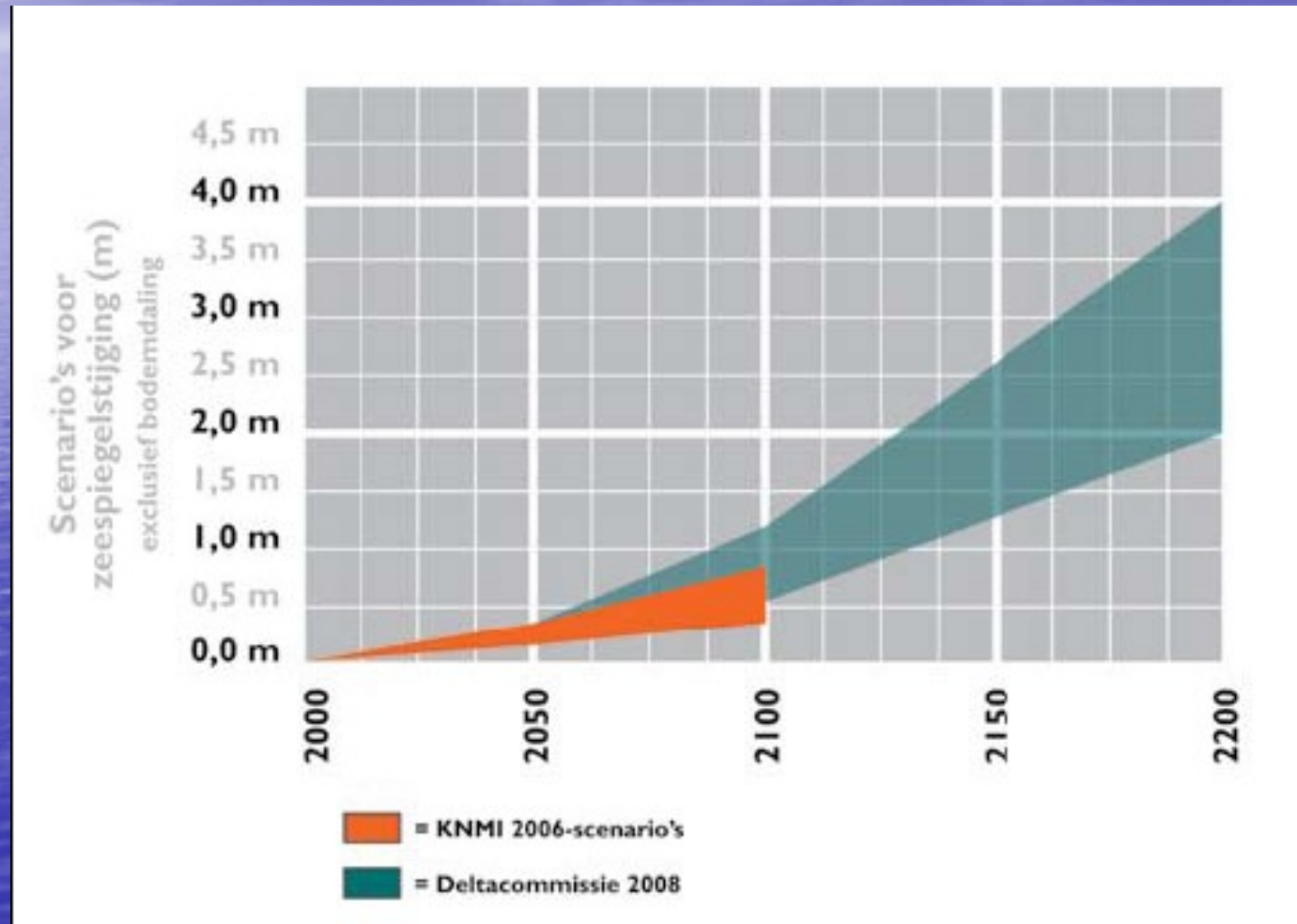
Agenda

- Probleemstelling
- Veiligheid Noordzee en rivieren
- Energie- en elektriciteitsverbruik
- Integraal plan
- Financieel
- Verdere toekomst
- Conclusie en aanbevelingen

Twee problemen: zeespiegelstijging en energieverbruik

- Stijgende zeespiegel:
 - overstromingsgevaar aan de kust en in de rivieren,
 - toename verzilting westelijk deel van Nederland,
 - op termijn onvoldoende zoet water.
- Toename energie-, met name elektriciteitsverbruik:
 - sterke toename productiekosten,
 - meer afhankelijkheid import,
 - toename (van kosten ter beperking van) CO₂-problematiek.
- Door een integrale aanpak van deze twee problemen wordt aanzienlijk op uitvoeringskosten bespaard.

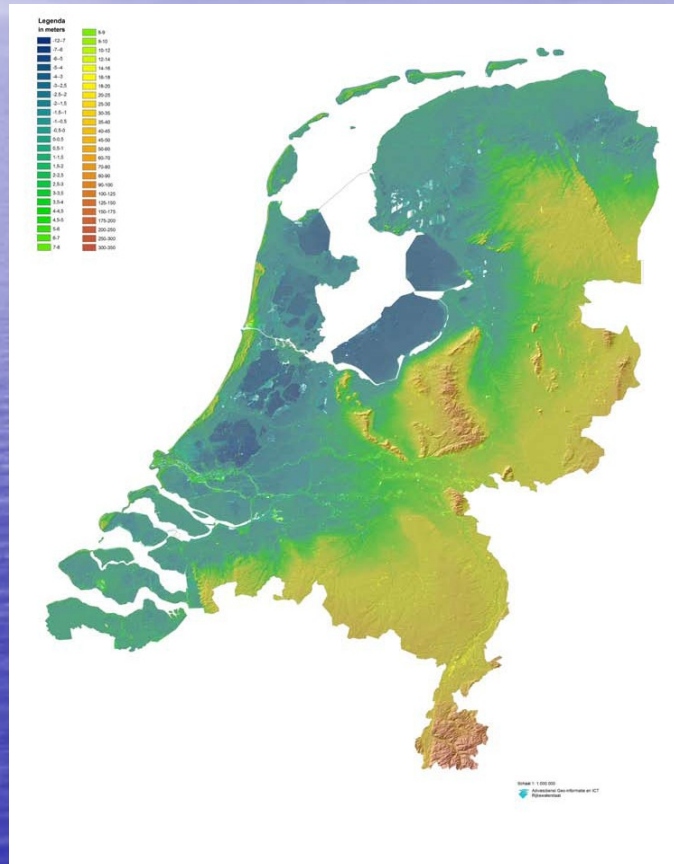
Stijging zeespiegel 0,4 m in 2050, 1,0 m in 2100 en 2,0 m in 2150

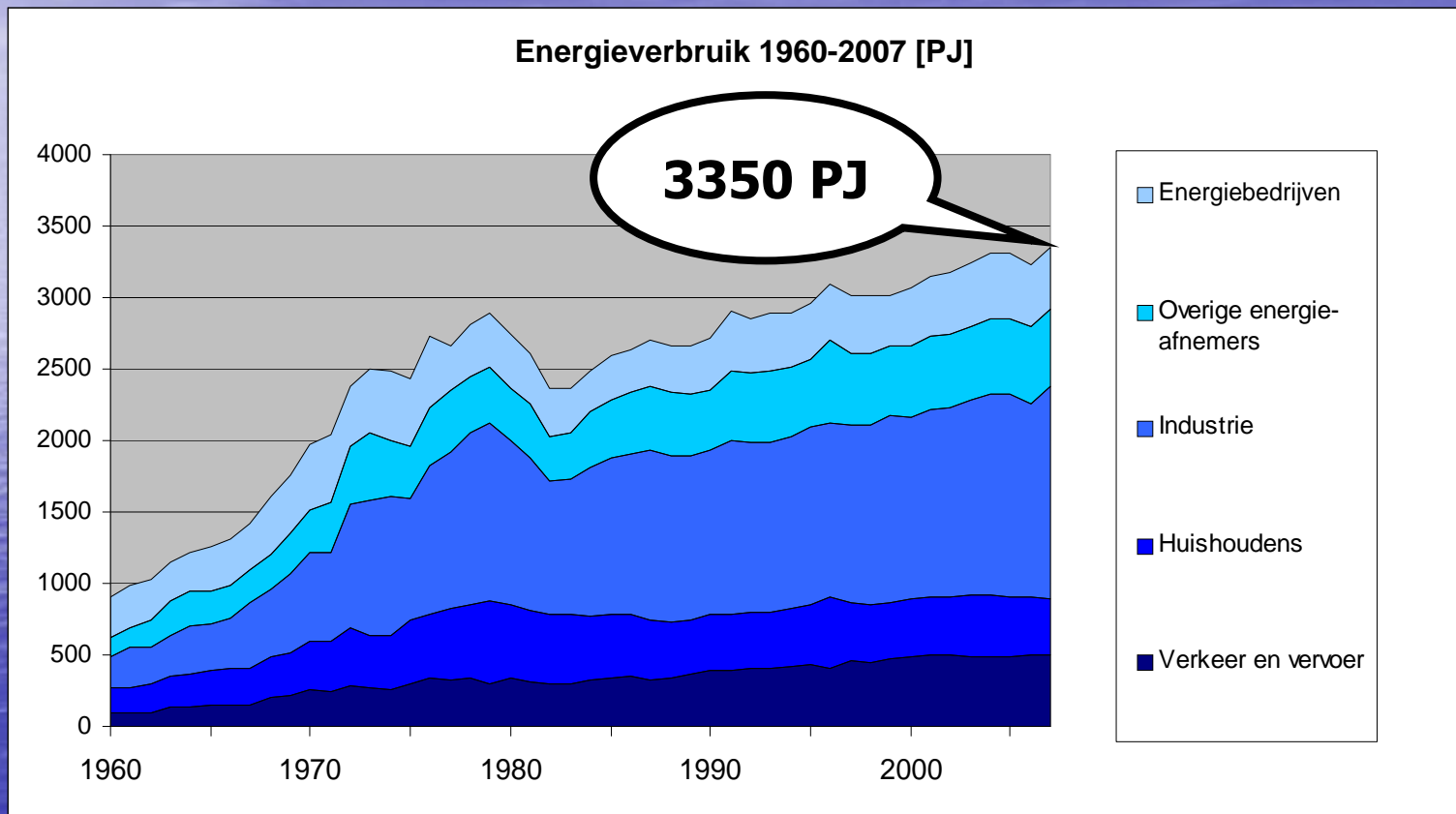
Overstromingsgevaar van twee kanten

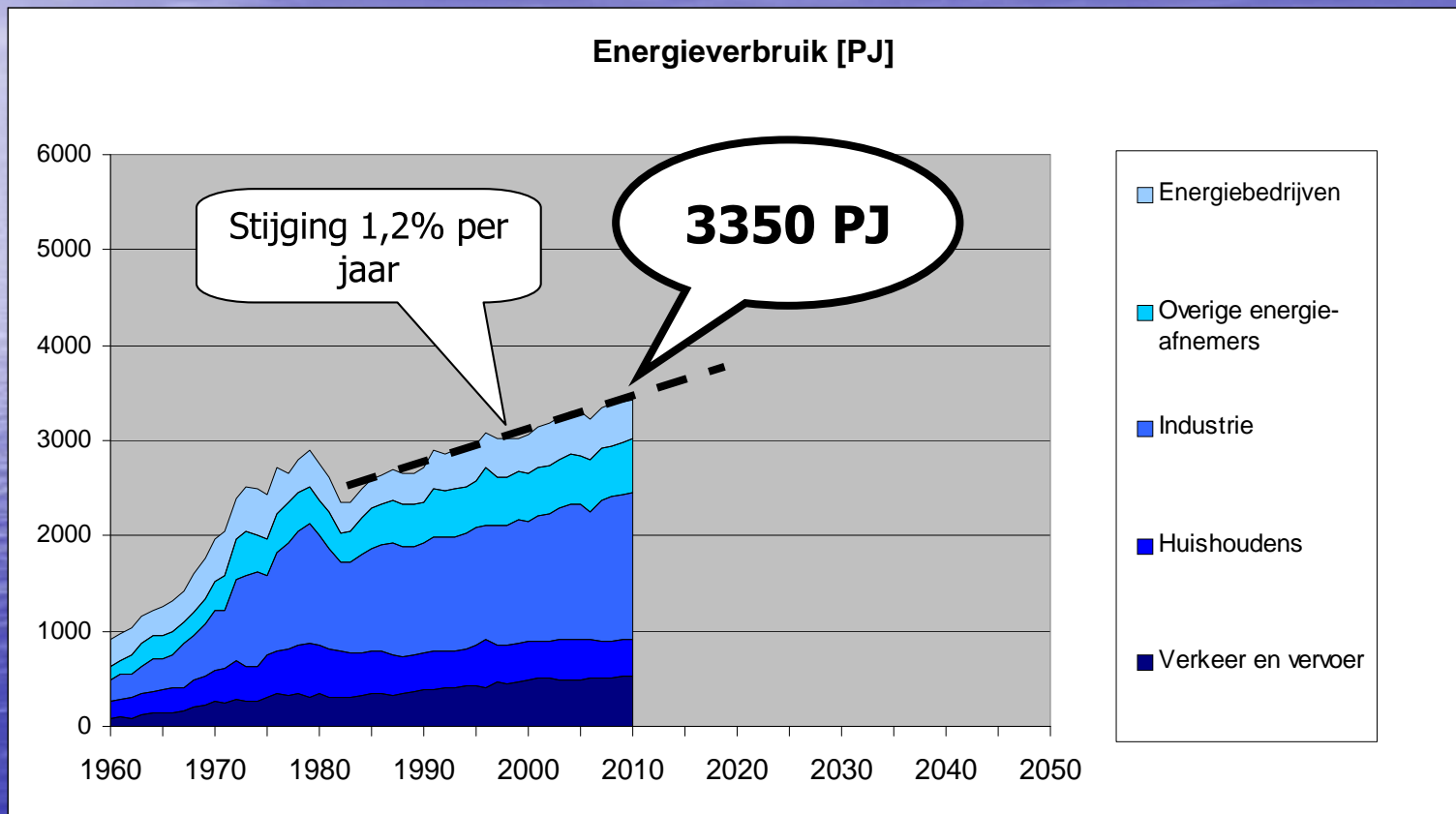
Zout water treedt toe tot lage deel van Nederland

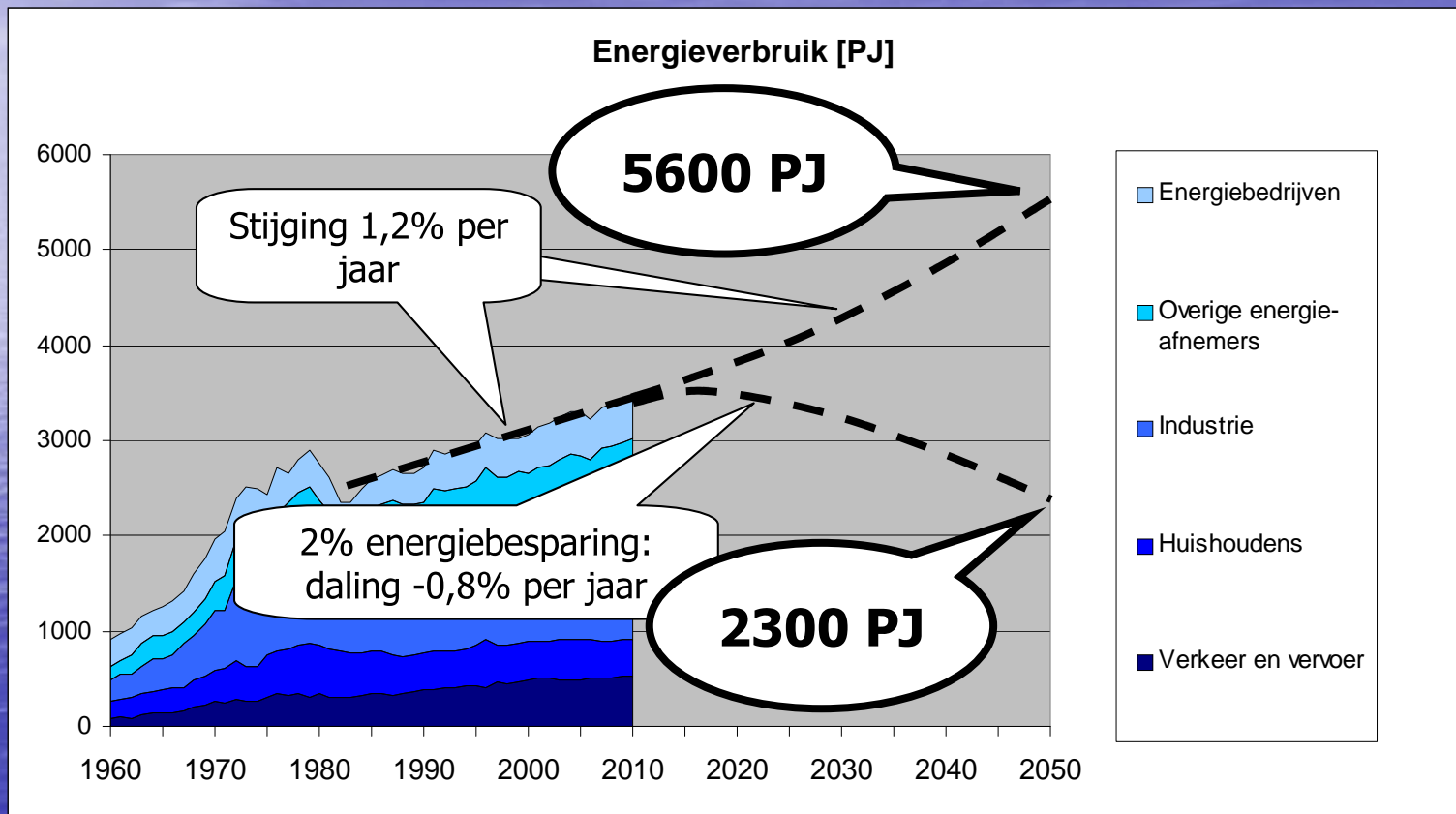
Energieverbruik steeg in 45 jaar met factor 3 tot 3350 PJ

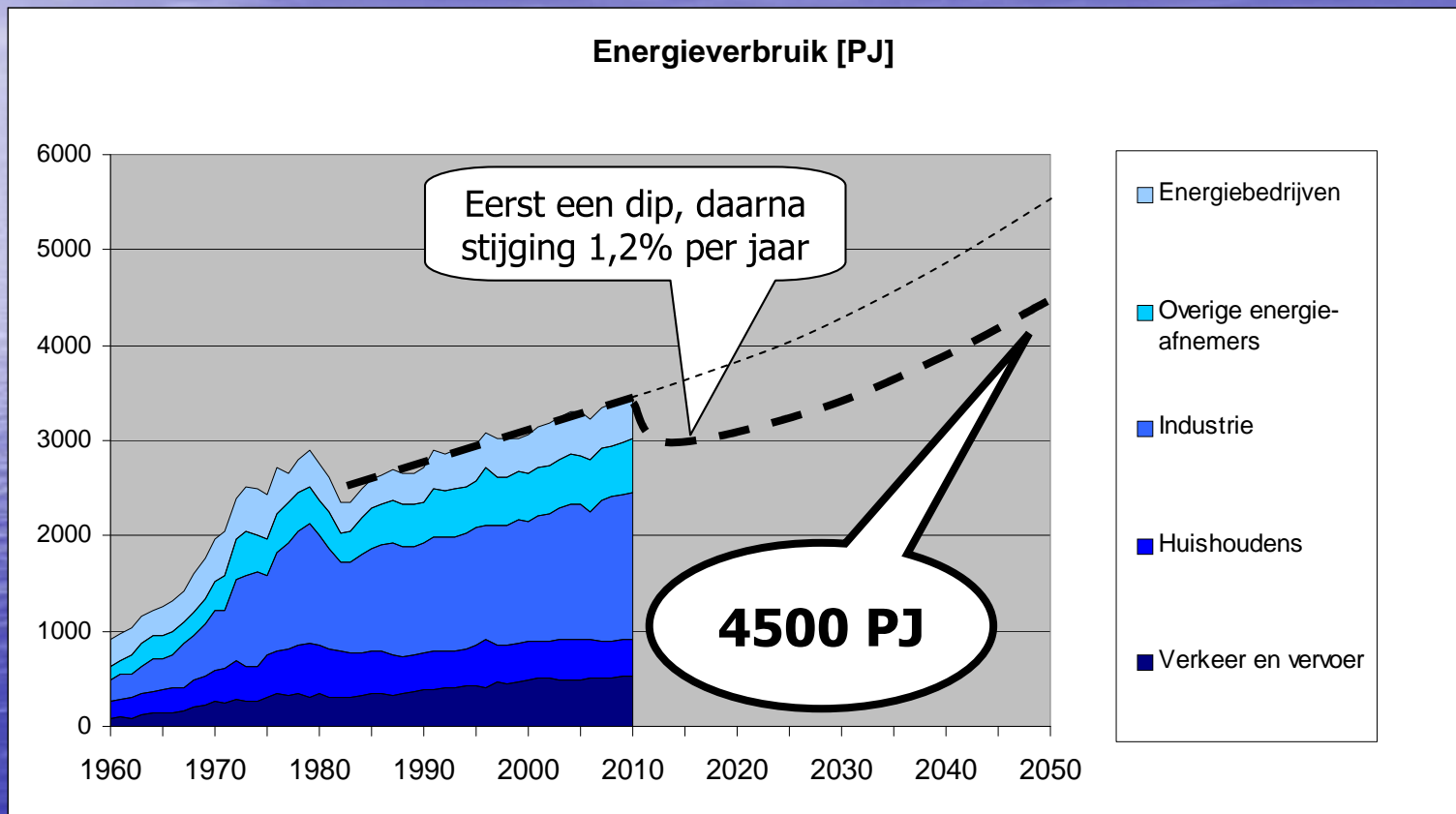
Energieverbruik stijgt laatste 20 jaar met 1,2 % per jaar

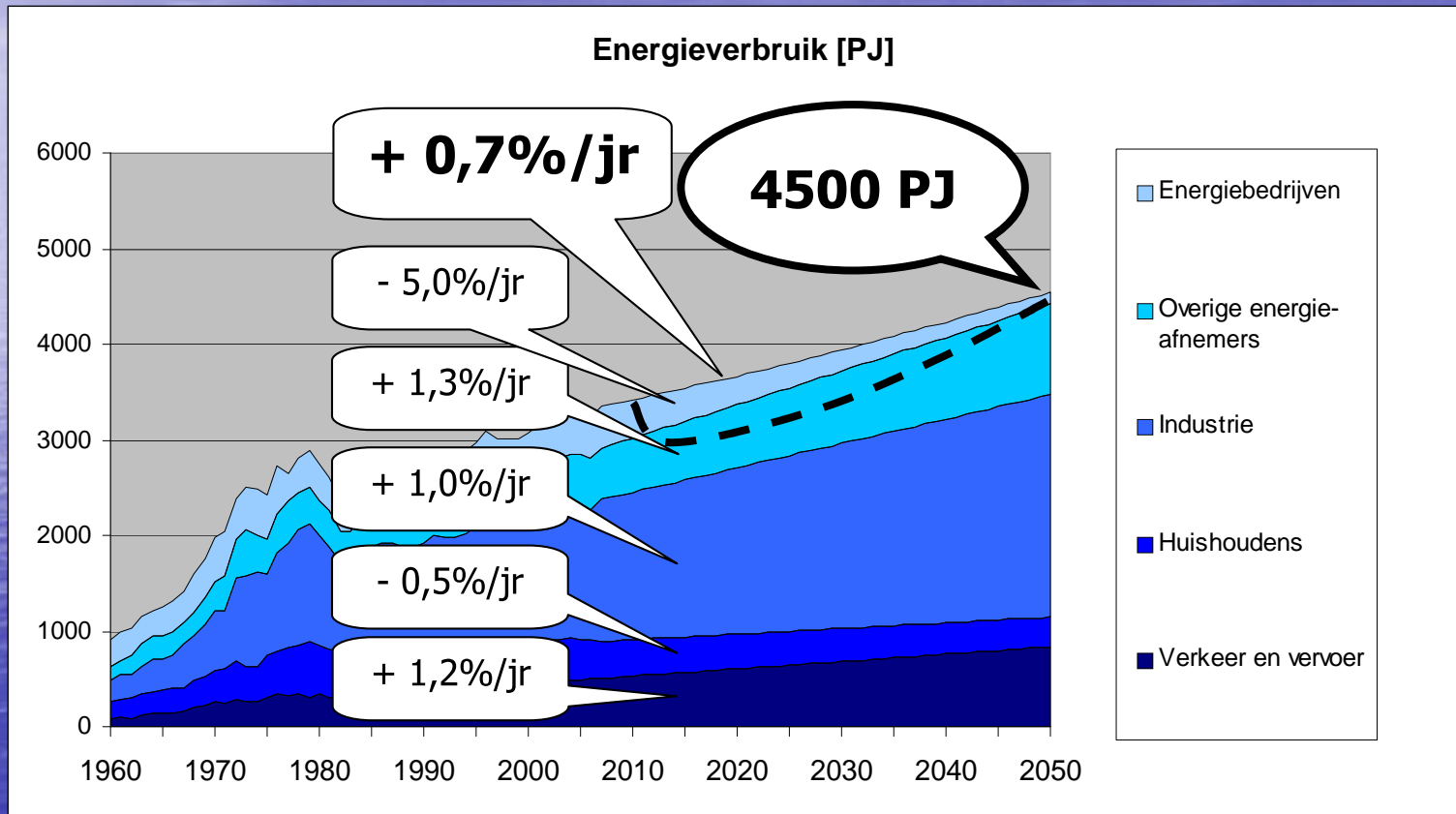
Doorgaande stijging van 1,2 % p.jr. of energiebesparing van 2% p.jr.?

Realistisch scenario: eerst dip door crisis, waarna stijging van 1,2 %

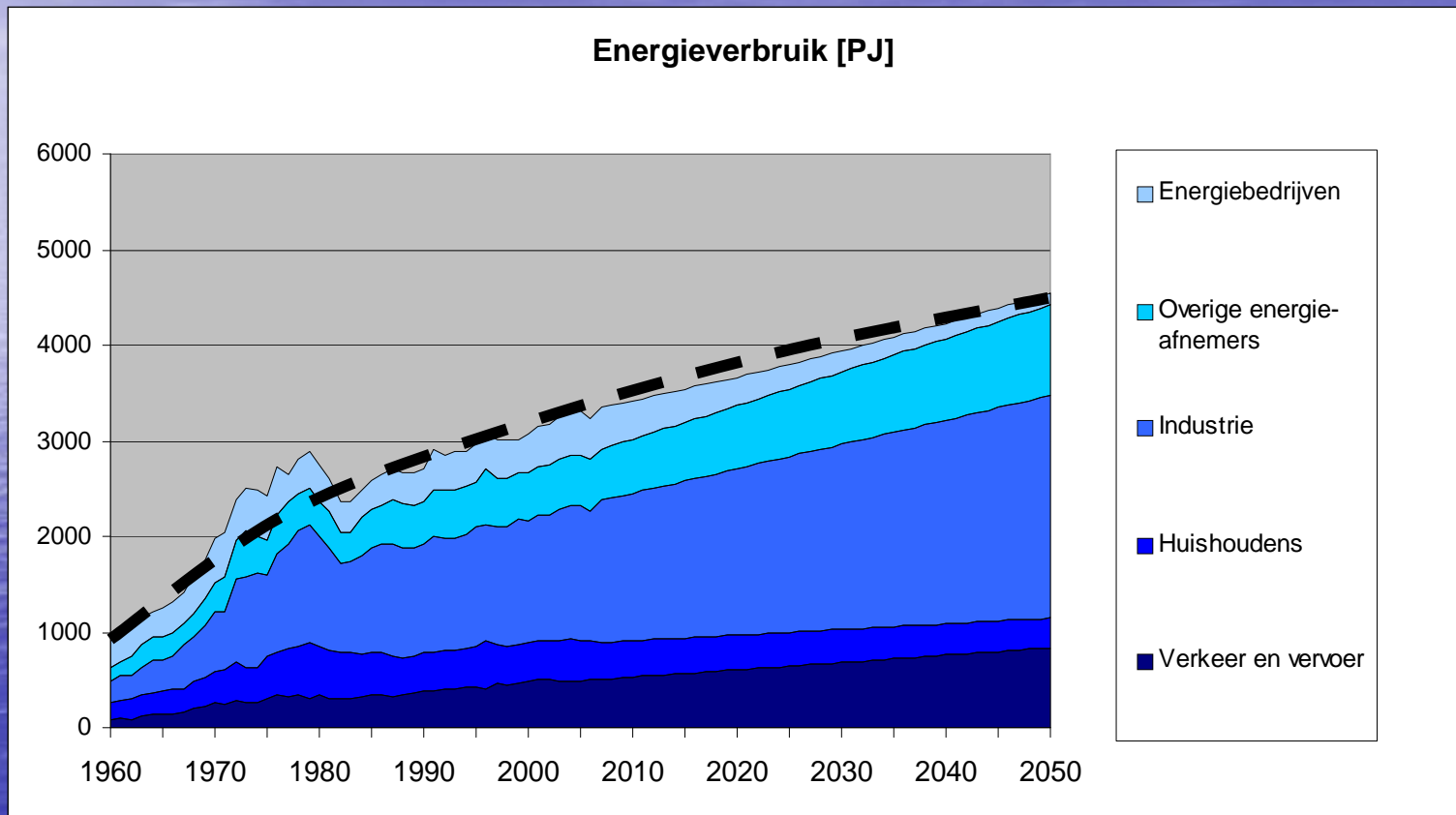

Middellange termijn: stijging energieverbruik van 0,7% p.jr.

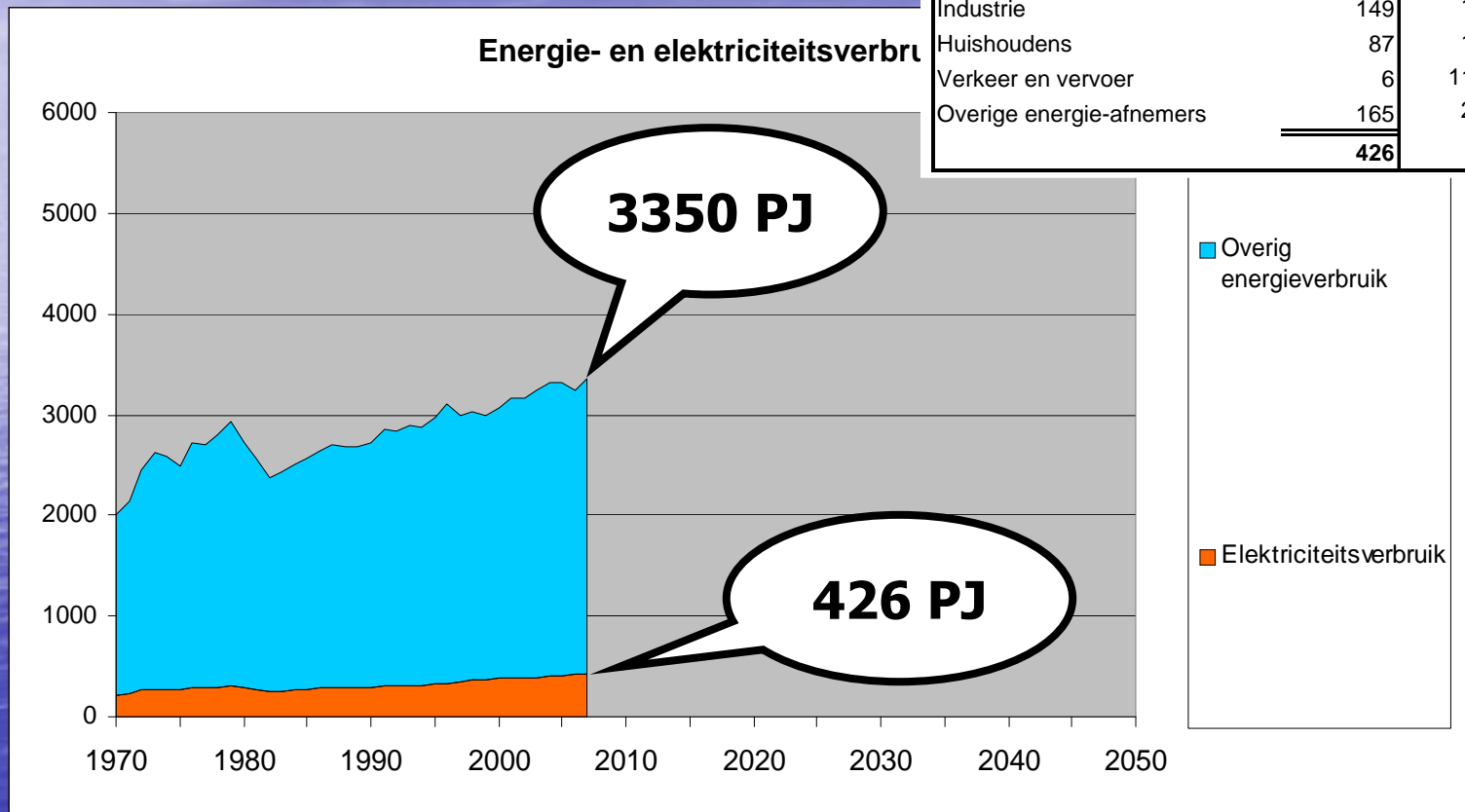
Realistische stijging per sector
Overall: 0,7% per jaar

Op lange termijn: gestaag afnemende stijging energieverbruik

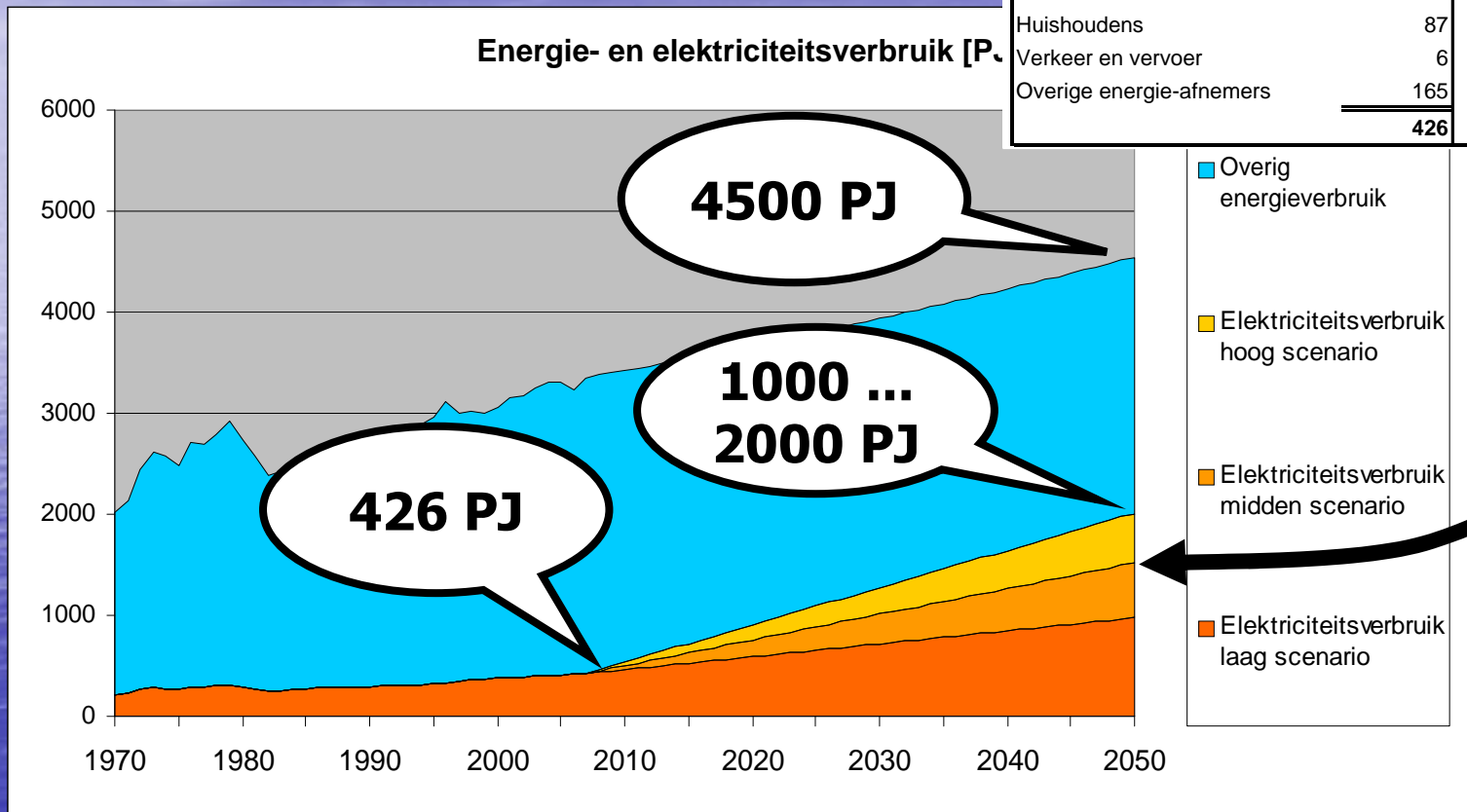
- Structurele verandering energieverbruik is langzaam proces en hangt af van:
 - Bevolkingsgroei
 - Welvaartsstijging
 - Voortgang technologie

Elektriciteitsverbruik nu: 13 % van totaal energieverbruik

Elektriciteitsverbruik [PJ]			
	2007	groei / jr	2050
Energiebedrijven	20	-2,8%	6
Industrie	149	1,9%	349
Huishoudens	87	1,7%	187
Verkeer en vervoer	6	11,0%	501
Overige energie-afnemers	165	2,5%	475
	426		1.518

Elektriciteitsverbruik 2050: 33% van totaal energieverbruik

Elektriciteitsverbruik [PJ]			
	2007	groei / jr	2050
Energiebedrijven	20	-2,8%	6
Industrie	149	1,9%	349
Huishoudens	87	1,7%	187
Verkeer en vervoer	6	11,0%	501
Overige energie-afnemers	165	2,5%	475
	426		1.518

Elektriciteitsverbruik 2007 - 2050: van 13% naar 33% van energieverbruik

Waarom stijgt elektriciteitsverbruik harder dan totaal energieverbruik?

- Huishoudens daling energieverbruik maar stijging elektriciteitsverbruik:
 - doorgaand effect van invoering HR ketel en woningisolatie,
 - toename elektrische apparaten, met name computerapparatuur, elektrisch koken en airconditioning / elektrische ruimteverwarming.
- Verkeer en vervoer:
 - verdere introductie elektrisch vervoer (auto, scooter, bus).
- Overige energie afnemers (dienstverlening, MKB):
 - toename airconditioning / elektrische ruimteverwarming,
 - toename aantal bedrijven.

Het Nederlands Continentaal Plat: bron voor onze energievoorziening

- Grote oppervlakte NCP: 60.000 km²

- plaats voor windmolens,
- plaats voor energieopslag in valmeren,
- plaats voor zoetwaterberging.

- Juiste diepte: 20...50 m

- diep genoeg om energie efficiënt op te slaan,
- ondiep genoeg voor bouw van dijken.

- Ideale ligging

- centraal in NW-Europa,
- koppeling met (duurzame) elektriciteitsnetwerken, o.a. Noorwegen en in de toekomst Engeland → "elektriciteitsrotonde".

Benutting van de Noordzee: plan voor veiligheid en energie

- Sterke, brede dijken beschermen West-Nederland tegen overstroming.
- Achter de dijken (DHZ) ruimte voor:
 - uitstroom rivieren in meren met vast laag peil,
 - energieopslag in meren,
 - zoetwater opslag.
- Scheepvaartroute naar Rotterdam en Amsterdam.

Peil voor de kust blijft laag; rivieren monden uit in zoetwatermeren.

- Zoetwatermeren, gevoed uit IJsselmeer, Nieuwe Waterweg en Maas/Haringvliet.
- Grote valmeren bufferen energie: elektriciteit uit windmolens houden peil laag (-10...-30m).
- Zoetwatermeren en zeewater lozen op valmeren, waarbij elektriciteit wordt opgewekt.

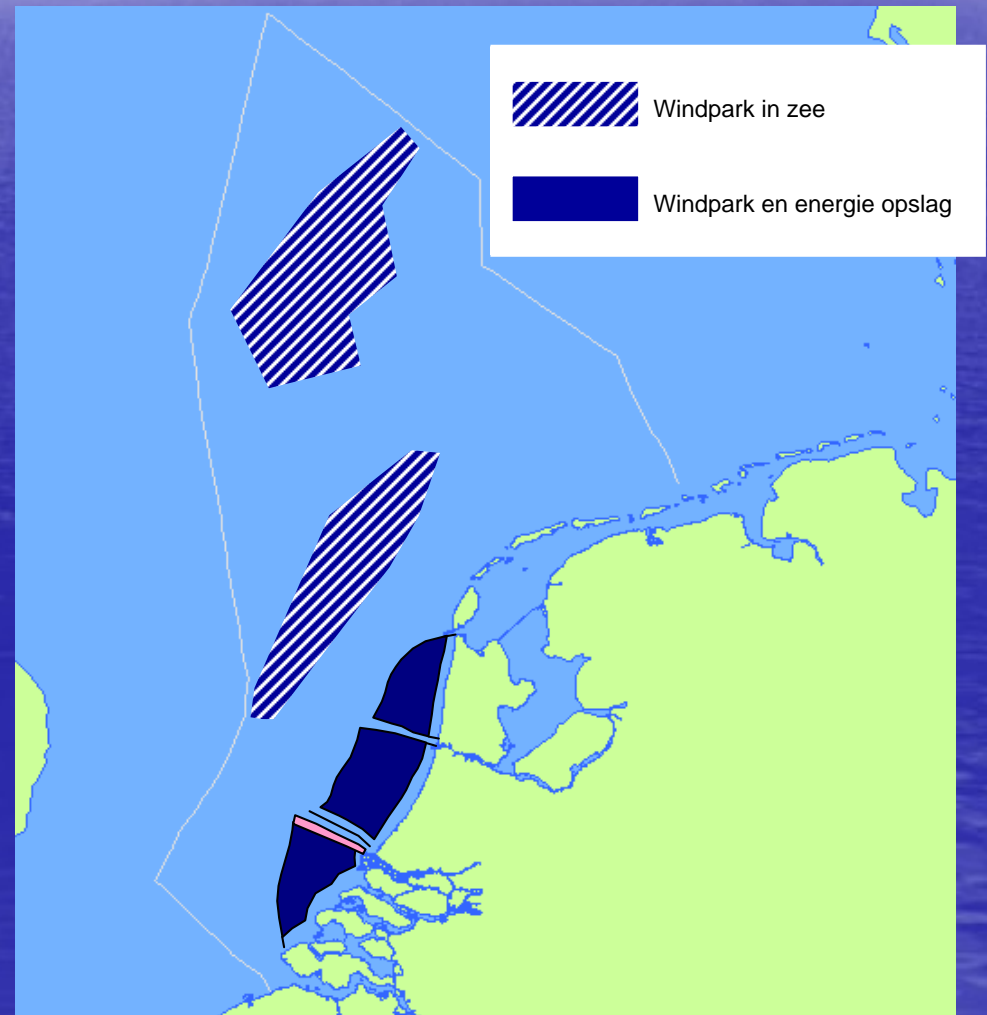
Integraal plan voor veiligheid en energie

- Aan de kust zout water. Vrij uitzicht.
- Op termijn (> 2050) sluzen in Nieuwe Waterweg; Maasvlakte en Europoort directe verbinding met zee.
- Nieuw havengebied (Maasvlakte 3).
- Getijdencentrales voor kust van Zeeland, in combinatie met Oosterschelde en Grevelingenmeer.

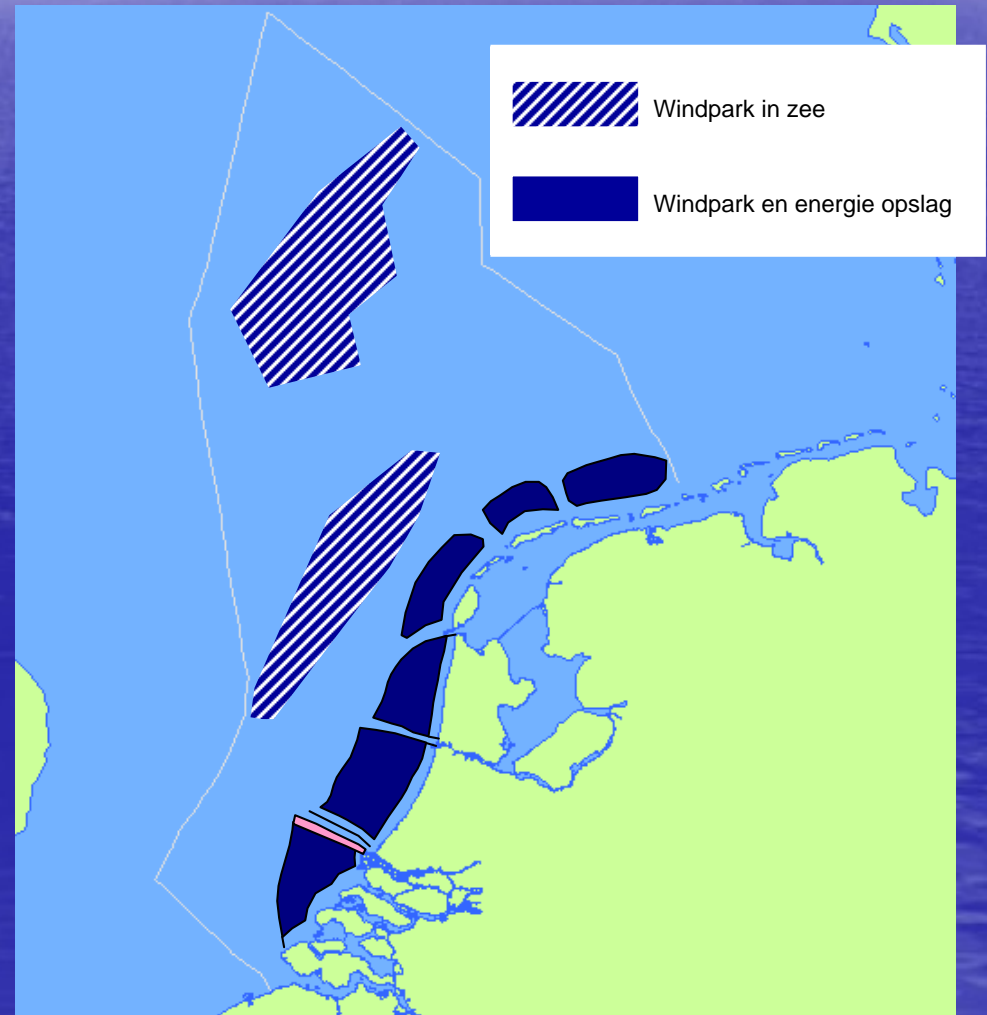
De Noordzee biedt volop ruimte voor windmolenparken

- Windmolenparken zowel binnen- als buitendijks.
- Binnendijks:
 - op dijken en in meren,
 - 3100 km² beschikbaar,
 - integratie bestaande windmolenparken.
- Buitendijks:
 - rekening houden met scheepvaartroutes en andere bestemmingen,
 - minimaal 20.000 km² ruimte beschikbaar.

Na 2035 extra energie opslag- capaciteit nodig

- Drie valmeren ten noorden van de waddeneilanden.
- In totaal 3600 km² opslag-capaciteit beschikbaar:
 - 2000 km² voor westkust,
 - 1600 km² voor waddeneilanden,
- Zonodig uitbreiden van windparken op zee

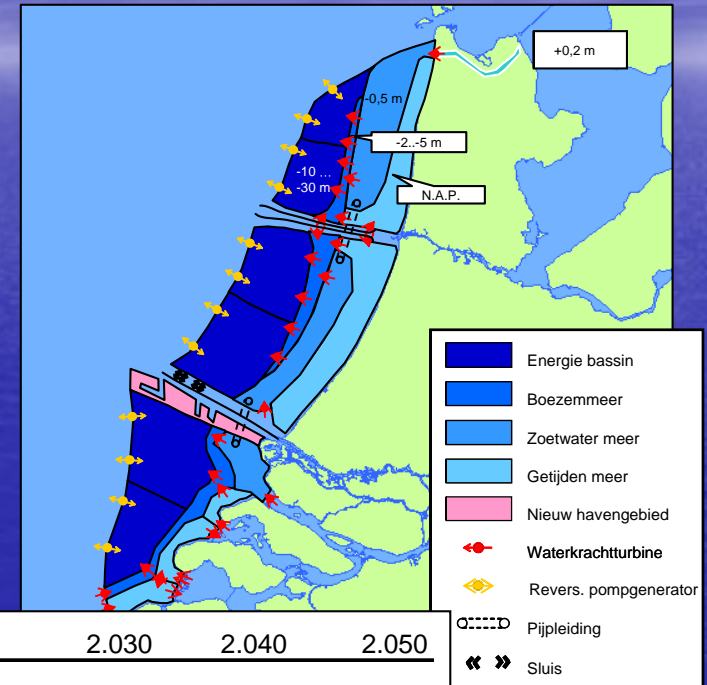
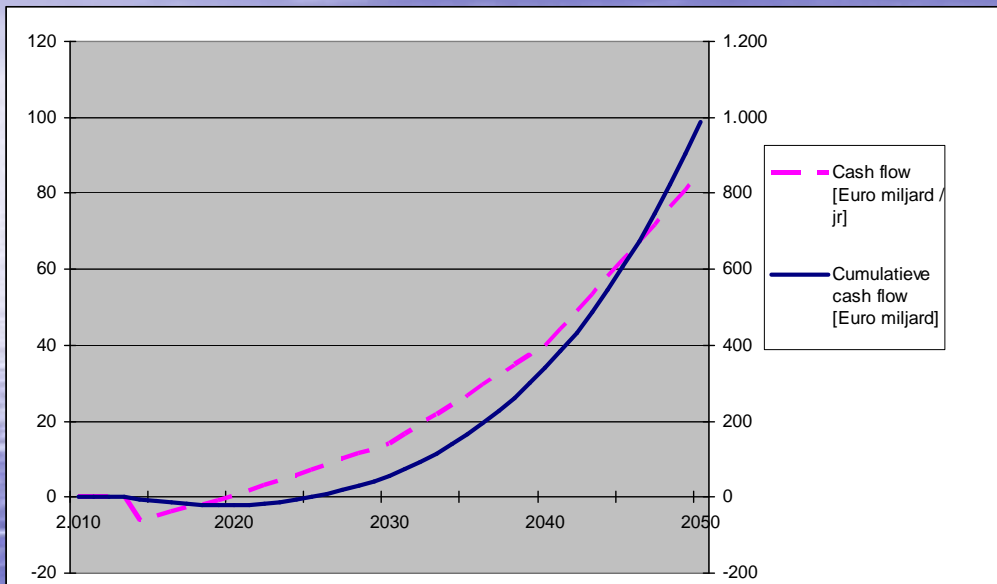

67.000 MW elektrisch vermogen op zee (bij midden scenario)

Uitgangspunten	laag	midden	hoog
grootte windpark [km ²]	3.000	8.400	11.500
grootte energiemeeren [km ²]	1.444	3.623	5.549
aantal windmolens	3.000	8.375	11.500
vermogen windmolens [MW]	24.000	67.000	92.000
vermogen pompgeneratoren [MW]	22.000	65.000	90.000
vermogen getijdencentrale [MW]	1.540	3.210	4.780
investering [€ miljard]	161	262	322
prijsstijging fossiele brandstof	3%	4%	5%
Resultaten	laag	midden	hoog
opgewekte energie windmolens [PJ]	339	850	1302
aandeel van totaal elektr. verbruik	33%	56%	65%
minder fossiele brandstof [€ miljard/jr]	25	93	219
CO2 reductie t.o.v. 1990	22%	47%	69%

Plan is financieel aantrekkelijk door besparing op fossiele brandstof

Cash flow	2.010	2.020	2.030	2.040	2.050
Investeringen [€ miljard per jaar]	0,10	7,08	7,08	7,08	7,08
Cumulatief [€ miljard]	0	50	121	192	262
Productiekosten elektriciteit uit fossiel [€/kWh]	0,07	0,10	0,15	0,22	0,32
Besparing op fossiele energieproductie [€ miljard per jr]	0,0	7,1	21,1	46,9	92,7
Besparing op beperkt uitvoeren Deltaplan [€ miljard per jr]	0,0	1,5	1,5	1,5	1,5
Besparing op minder aanpassingen aan rivieren [€ miljard per jr]	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Totaal besparing [€ miljard per jr]	0,0	8,6	22,7	48,5	94,3
Cumulatief [Euro miljard]	0	41	205	574	1.311
Cash flow [Euro miljard / jr]	0	0	14	40	86
Cumulatieve cash flow [Euro miljard]	0	-21	57	339	989

Plan biedt veiligheid, duurzame energie en onafhankelijkheid

- Veiligheid:
 - tegen overstromingsgevaar vanuit zee,
 - helpt tegen overstromingen bovenloop rivieren, midden en zuidoost Nederland,
 - legt strategisch zoetwaterbuffer aan.
- Duurzame energie:
 - 56% van elektriciteit uit wind op zee,
 - 9% CO₂ reductie t.o.v. 1990,
 - warmte-kracht opwekking handhaven,
 - 80% van kolen-, gas- en kerncentrales kan sluiten,
 - energieopslag, noodzaak bij benutting duurzame energie.
- Onafhankelijkheid:
 - op weg van energie importerend naar energie exporterend land.

Op termijn naar een volledig duurzame energievoorziening

- Voorgesteld plan is "slechts" een tussenstap naar verdere uitbouw:
 - volledige bescherming Nederland (deltaplan3),
 - doorgaande transitie: energievoorziening 99% gebaseerd op elektrische energie,
 - aansluiting met Engelse windenergie en Noorse stuwmeren: Nederland energieregisseur van NW Europa.

Conclusies en aanbevelingen

- Kansen benutten:
 - Stijgende zeespiegel, schaars wordende energie, tekort aan zoet water en CO₂ problematiek vragen om oplossingen,
 - Een integrale oplossing is realiseerbaar met bekende technieken op basis van dijken, energiemereren, windmolens en waterkrachtturbines,
 - Het plan is financieel 'een goudmijn', door miljardenbesparing op kolen en aardgas.
- Aan de slag:
 - Politiek spreekt zich uit voor een integrale benadering van beide uitdagingen: waterveiligheid en duurzame energie.

